Literacka Nagroda Nobla 2023

Akademia Szwedzka zdecydowała, kto w 2023 r. został laureatem Nagrody Nobla w dziedzinie literatury. Prestiżowe wyróżnienie otrzymał Norweg Jon Fosse, który był jednym z faworytów do zdobycia literackiego Nobla.

Norweski pisarz i dramaturg został uhonorowany za **"za innowacyjne sztuki i prozę, które dają głos temu, co niewypowiedziane"**, jak podano w uzasadnieniu podczas konferencji prasowej w Sztokholmie.

Jon Fosse urodził się 29 września 1959 w Haugesund. Dorastał w Strandebarm w regionie Hordaland - na zachodnim wybrzeżu Norwegii, dlatego też akcję swoich utworów umieszcza często w tych właśnie realiach.

Zadebiutował w 1983 powieścią "Raudt, svart" (Czerwone, czarne), niedługo potem wydał książkę "Stengd gitar" (Zamknięta gitara) (1985) i tomik poezji "Engel med vatn i augene" (Anioł z wodą w oczach) (1986). Jego pierwsza sztuka teatralna "Og aldri skal vi skiljast" ("I nigdy się nie rozłączymy") wystawiona została w 1994. W 1989 roku wraz z Alf-Kare Bergiem napisał książkę dla dzieci "Uendelig seint" (Nieskończenie późno), za którą otrzymał Nagrodę Literacką dla Literatury Dziecięcej w Języku Nynorsk (Den Nynorske barnelitteraturprisen). Była to pierwsza z wielu nagród, którymi uhonorowano Jona Fossego.

Jest autorem powieści, poezji, książek dla dzieci, esejów i sztuk teatralnych. Książki Fossego przetłumaczono na ponad 40 języków, w tym na polski, a dramaty wystawiono na ponad 120 scenach świata.

Fosse pisze w języku nynorsk ("nowonorweskim") – jednym z dwóch oficjalnych standardów piśmienniczych języka norweskiego. Drugim standardem jest znacznie bardziej popularny bokmal. Nynorsk wywodzi się z gwar ludowych zachodniej części Norwegii i jest uważany za bardziej "prawdziwy" (pozbawiony wpływów duńskich) wariant języka norweskiego. Fosse nie tylko pisze książki, ale także tłumaczy je na nynorsk (m.in. utwory Federico Garcíi Lorki), jest autorem "tłumaczenia" na nynorsk napisanego przez Henryka Ibsena w bokmalu poematu "Peer Gynt".

Od 1994 wraz z innym norweskim pisarzem Janem Kjarstadem redaguje czasopismo "Bok" ("Książka"). Piastuje także ważne funkcje w norweskich stowarzyszeniach pisarzy.

https://dzieje.pl/kultura-i-sztuka/jon-fosse-piewca-zwyczajnosci-i-samotnosci